

Beveren -
Verrebroek
Kieldrechtsebaan 85

5 APRIL 2024

ARCHEOSERVICE

Gemaakt door: Kirsten Van Campenhout

ARCHEOSER✓ICE
Kirsten Van Campenhout

Archeologienota

Beveren - Verrebroek Kieldrechtsebaan 85

Deel 2: Programma van Maatregelen

Kirsten Van Campenhout

Meerdonk 2024

Colofon

Titel: Archeoservice-rapport 053: Beveren Verrebroek Kieldrechtsebaan 85. Archeologienota. Programma van Maatregelen

Auteur: Kirsten Van Campenhout

Erkende archeoloog: Kirsten Van Campenhout (2015/00060)

Grafische illustraties/GIS: Archeoservice (tenzij anders vermeld)

Rapportnummer: Archeoservice-rapport 053

Uitvoerder: Archeoservice. Kirsten Van Campenhout

Vestiging: Bloempotstraat 23A, 9170 Sint-Gillis-Waas

Publicatiedatum: 5/04/2024

Publicatieplaats: 9170 Meerdonk

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

©Archeoservice, 2024

Archeoservice aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Archeoservice bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken via www.archeoservice.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Archeoservice mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

INHOUD

1.1	ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	1
1.2	GEMOTIVEERD ADVIES	2
1.2.1	De volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	2
1.2.2	De aan- of Afwezigheid van een archeologische site	2
1.2.3	Impactbepaling.....	3
1.2.4	Bepaling van de maatregelen.....	4
1.3	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	5

1. Programma van Maatregelen

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Toponiem	Beveren Verrebroek Kieldrechtsebaan 85	
Projectcode Onroerend Erfgoed	2024C9 (Bureauonderzoek)	
Kadastrale gegevens	Beveren Afd.: 5 Verrebroek/ Sectie A / Perceelnummers 202E, 203C, 204C, 178F2, 179F, 656A, 656B, 656C, 656E	
Oppervlakte plangebied	Ca. 33.795,62 m ²	
Oppervlakte bodemingreep	Ca. 7.780 m ²	
Projectnummer Archeoservice	2024/0004	
Betrokken actoren	Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/ 2015/00060)
	Betrokken actor:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/ 2015/00060)
	Betrokken derden:	Niet van toepassing
Beheer en plaats documentatie	Archeoservice	
	Bloempotstraat 23A	
	9170 Meerdonk	

1.2 GEMOTIVEERD ADVIES

1.2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK

Het vooronderzoek ter hoogte van het plangebied *Beveren Verrebroek Kieldrechtsebaan 85* heeft tot dusver bestaan uit een bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting werd afgetoetst met de geplande werken om zo tot een inschatting van het archeologisch potentieel te komen. Er werd gebruik gemaakt van beschikbare landschappelijke kaarten, historische kaarten en archeologische data. Op basis van deze vooronderzoeken is het mogelijk een gefundeerde uitspraak te doen over de verdere omgang met de eventuele archeologische resten binnen het plangebied.

1.2.2 DE AAN- OF AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het vooronderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- ✓ **Aardkundige gegevens:** Het plangebied gelegen in een depressie getekend door de Grote Geule. De oorspronkelijke loop is nog steeds zichtbaar in de huidige topografie wat doet vermoeden dat de geul diep in het veen en het onderliggende Pleistocene zand heeft gesneden. Ten noorden van de Grote Geule ligt een lage rug waar zich de dorpskernen van De Klinge en Kieldrecht hebben gevestigd. Naar het zuiden toe, onder het plangebied, situeert zich de lage rug van Meerdonk en Verrebroek. Oorspronkelijk kunnen deze ruggen een uitbreiding gekend hebben. De bodemkaart toont aan dat het plangebied grotendeels gekarteerd is als een natte kleibodem zonder profielontwikkeling. Een podzol kan aanwezig zijn.
- ✓ **Archeologische gegevens:** Op een afstand van meer dan 2 km van het huidige plangebied, vindt men binnen het krekenslandschap van de Grote Geule duizenden vuursteenartefacten, meer bepaald uit het mesolithicum. Sporen uit de protohistorie, Romeinse periode, vroege en volle middeleeuwen zijn voorlopig niet geregistreerd in de nabije regio. Dit betekent echter niet dat archeologische waarden uit deze perioden niet aanwezig kunnen zijn, maar is het mogelijk een gevolg van het gebrek aan systematisch archeologisch onderzoek in de regio. Anderzijds is het gebied misschien toch altijd te nat geweest waardoor het niet interessant genoeg was voor de mens om zich te vestigen, tot in de late middeleeuwen wanneer het gebied ingepolderd werd. Aansluitend op en ten oosten van het huidige plangebied is een grootschalig boor- en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (CAI nummer 207357). Bij dit onderzoek werden voornamelijk greppels aangetroffen, die verband houden met het draineren van het natte gebied in functie van landbouw, of met de ontginning van het landbouwgebied. Aanwijzingen voor bewoning werden in het onderzoeksgebied niet aangetroffen.
- ✓ **Historische gegevens:** Het historisch onderzoek heeft aangetoond dat het plangebied gedurende vele eeuwen in gebruik geweest als agrarisch gebied in de Koningskieldrechtspolder. Ondanks de aanleg van dijken vanaf de 12de eeuw stond het gebied vele malen, en vaak langdurig onder water. Op basis van cartografische en orthofotografische bronnen kon vastgesteld worden dat het terrein onbebouwd is gebleven tot in 2012. Ter hoogte van de geplande werken is vastgesteld dat het terrein altijd onbebouwd is gebleven.

- ✓ **Gekende verstoring:** Het plangebied is eeuwenlang gebruikt geweest voor de landbouw. Vanaf 2012 zijn loodsen gebouwd met bijhorende infrastructuur en verharding op het zuidelijke deel van het plangebied. Het zuidelijke deel van het plangebied, ca. 9370 m², is het deel waar de werken gepland zijn en heeft geen gekende grootschalige verstoringen.

Samengevat stellen we dat de trefkans van een archeologische site, op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden in de regio, binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied aanwezig is.

1.2.3 IMPACTBEPALING

De initiatiefnemer plant de uitbreiding van het fruitteeltbedrijf met de bouw van een loods met accommodatie, nieuwe verharding en de aanleg van een wadi. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 33.795,62 m²; de totale oppervlakte van de geplande oppervlakte bedraagt 7.780 m².

De initiatiefnemer onderneemt stappen om de impact op het bodemarchief tot een minimum te herleiden:

- ✓ De afgraving van de top laag wordt beperkt tot 10 cm voor de bouw van de loods (3768 m²) en de aanleg van de verharding (2650 m²).
- ✓ Verder wordt gewerkt met ophogingen om tot het gewenste vloerpeil te komen. De vloerplaat van de loods rust op grindkernen die dieper gaan, maar een beperkte oppervlakte innemen.
- ✓ Een paar ingrepen van kleinere oppervlaktes gaan wel dieper: het aanleggen van een regenwaterkelder onder de loods (225,54 m²; 2 m diep), een helling voor een loskade (222 m², max. 1,32 m diep) en een wadi (300 m²; 40 cm diep).

Het eerste archeologische vlak verwacht wordt op een diepte van ca. 40 cm onder het maaiveld. Het archeologisch niveau met steentijdpotentieel varieert in diepte, maar kan voorkomen tussen 40 cm en 100 cm onder het maaiveld. Dat betekent dat de bouwheer, met de maatregelen die ondernomen worden, telkens een buffer van 20-30 cm garandeert om de mogelijke archeologische vlakken te vrijwaren voor het grootste deel van de ingrepen.

Ondanks de maatregelen die de bouwheer treft, kan het niet uitgesloten worden dat erg lokaal, versnipperd en in beperkte oppervlakte de bodem integraal verstoord kan worden (bijv. thv. de regenwaterkelder en nutsvoorzieningen). Het intensifiëren van de onderzoeksmethode zou resulteren in een hoge investeringskost die niet meer in verhouding staat met het gewenste resultaat.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-)onderzoek ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van het potentieel op kennisvermeerdering bij verder archeologisch onderzoek te staven. **Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen.**

1.2.4 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van het potentieel op kennisvermeerdering bij verder archeologisch onderzoek te staven. **Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen.**

Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed.¹

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit

1.3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Niet van toepassing.